

Kulturstrategi för Stora Sköndal – För främjandet av en socialt hållbar stadsutveckling genom konst, kultur, kreativa näringar, entreprenörskap och besöksnäring.

Stora Sköndal står inför en större förändring och satsning. Liksom många olika delar av huvudstadens mellanområden, de som ligger utanför tullarna men inte i ytterområden, pågår på senare tid och väntas fortsätta kommande år ett förändringsarbete. Det handlar om strukturella och värderingsmässiga omtag och förnyelseprojekt. Detta som en följd av fortsatt hög grad av inflyttning och därmed bostadsbrist, men också nya typer av behov. Stora Sköndals stiftelse har sedan starten 1905, då området köptes av Svenska Diakonisällskapet, tagit sikte på socialt ansvar. Grundinställningen har bevarats genom åren och samhällets utmaningar är delvis desamma om så i något förändrade skepnader. Stiftelsen har därför – inför den planerade satsningen – efterfrågat en strategi till förmån för insatser som främjar gemenskap, kulturproduktion, kulturellt entreprenörskap, social hållbarhet och trivsel. En så kallad kulturstrategi. Nedan följer en kortfattad sammanfattning av huvudlinjerna, målsättningen och ambitionerna för en ny kulturstrategi för Stora Sköndal.

Kulturstrategins huvudsyfte är att fungera som underlag för att:

- bidra till att den nya stadsdelen uppfattas som en av de bästa platserna att bo och utvecklas på i stockholmsregionen, oavsett förutsättningar i livet. Detta samlas under devisen och målbilden "En egen värld för alla".
- bidra till en levande livs-, stads-, - och arbetsmiljö genom ett ökade möjligheter att både producera och konsumera konst och kultur.
- ge sköndalsborna verktyg att utveckla och förverkliga sina drömmar och idéer genom eget skapande, ett brett kulturutbud, bra utbildningar på alla nivåer, möjlighet att arbeta och utveckla sin entreprenöriella kapacitet, utveckla sitt kontaktnät med omvärlden och delta och ha inflytande som skapar en känsla av sammanhang i livet.
- skapa förutsättningar för nya samarbeten mellan stiftelsen, staden, regionen och enskilda och privata aktörer som vill medverka till ett socialt hållbart samhälle.
- bidra till ökad samverkan med lämpliga forskningsinstitutioner att utveckla och formulera metoder för hur vi mäter social hållbarhet och hur konsten och kulturen kan vara en viktig faktor för att lyckas i detta arbete.
- bidra till att stora Sköndal upplevs som och refereras till som ett inspirerande och levande stadsprojekt – en förebild för innovativt stadsbyggande.

Stora Sköndals satsning på konst, kultur och kreativa näringar tar sin utgångspunkt i sju övergripande nyckelbegrepp. Dessa sju principer är mer att betrakta som ett slags förhållningssätt och skapar utgångspunkt för kulturstrategins värdegrund:

Amatör–Talang–Excellens

Lusten att skapa, delta i skapande, att inspireras och utvecklas sker i en näringsrik jordmån. I den här näringen är blandningen viktig. Strategin separerar inte de olika kategorierna och drivkrafterna hos individer, eftersom de är en del i en sammanhängande kedja där det är öppnar dörrar mellan amatör, talang och proffs.

Möjliggörare

En möjliggörare är ingen kulturproducent eller talangscout, utan ett dukat bord för den som har idéer som den vill prova. En uppskjutningsramp för en idé eller landningsbana för ett färdigt projekt som saknar hus och sammanhang.

"Gemenskapare"

Alla pratar om gemenskap – men hur uppstår den? Verksamheter som innefattar synergier och oväntade möten och är inkluderande till sin karaktär. Verksamheter som skapar ringar på vattnet.

Uthållighet

Innovation och nya vanor föds inte över en natt. De största idéerna och snilleblixarna i världen har en sak gemenskap: envisheten och uthålligheten inte bara hos den som gjorde, utan även de som fanns närmast.

”Jonglerisk”

En påminnelse om att principer aldrig har som syfte att vara instängande eller ett hinder. Kommer det upp en bättre idé, ska man våga slänga den förra och tänka om. Släpp sargen!

Ja-sägare

Varje gång ett initiativ får ett nej, tar man avsked av en potentiell världsförbättrare. Säg hellre JA! Berätta mer! Ån, nej det går inte.

Quadrohelixmodellen

Modellen Quadrohelix föreslås utgöra grunden för hur arbetet ska utvecklas över tid. Trots att den framgångsrika svenska konst- och kulturmodellen har sin utgångspunkt i ett jämlikt folkbildande har de senaste årtiondena präglats av en viss distansering från humaniora till förmån för ”utbud- och upplevelsekultur”. Fokus i dessa modeller har, enkelt beskrivet, gått ut på att det offentlig, eller privata, tillhandahåller någon form av finansiering sedan programmeras ett innehåll som medborgarna förväntas kunna/vilja ta del av - eller inte. De senaste åren har dock en tydligare inriktning på hur konsten och kulturen kan vara en katalysator i samhälls/stadsutvecklingen tagit form och då med starkt fokus på människors önskan att själva skapa och utveckla sina kreativa sidor. Konsten och kulturen är en igångsättare och drivkraft för samhällsutveckling och fungerar som ett slags murbruk som håller samhällets alla byggstenar på plats.

Modellen och utgångspunkten för Stora Sköndals kultursatsning vilar alltså på en s k Quadrohelixmodell där människan befinner sig i centrum i skärningspunkten mellan fyra delar (konst/kultur, utbildning/bildning, samhällsengagemang, entreprenörskap) som samverkar och bygger varandra. Denna modell inkluderar såväl det egna skapandet som utbudskultur och sätter kulturen i en samhällelig kontext.

Kulturstrategins målområden

Strategin innehåller fem målområden som är direkt kopplade till Quadrohelixmodellen och grundar sig på den kartläggning som gjorts bland olika grupper och individer som har intressen kopplade till programområdet. Inom varje målområde finns, i den fullständiga versionen av kulturstrategin, ett antal förslag på konkreta projekt, insatser och processer. De fem målområden är:

- **Öka möjligheterna till inkludering och delaktighet**
- **Skapa förutsättningar för kulturellt entreprenörskap**
- **Öka utbudet av utbildningsmöjligheter och skapa bättre förutsättningar för den enskildes möjligheter till bildning**
- **Okonventionellt nytänkande kring den yttre stads- och livsmiljön**
- **Stora Sköndal – en plats på kartan**

I den fullständiga kulturstrategin finns också mer konkreta delar som påvisar och föreslår möjligheter kring olika etableringar och verksamheter i både befintliga och tillkommande fastigheter på området.

